

[4]

№ 437

STAN KOŚCIOŁA ŚWIĘCIAŃSKIEGO I PLEBANII
NA ROZKAZ JAŚNIE OŚWIECONEGO KSIĄŻĘCIA
JM. IGNACEGO JAKUBA MASSALSKIEGO BISKUPA
WILEŃSKIEGO CZASU GENERALNEJ WIZYTY
PRZEZE MNIE DZIEKANA, NIŻEJ WYRAŻONEGO,
CZYNIONEJ OPISANY W ROKU TYSIĄC SIEDMSET
OŚMDZIESIĄT TRZECIM

OPISANIE KOŚCIOŁA

Kościół święciański fundowany od księcia Aleksandra Witolda; drewniany, stary, ale reperacyi nie potrzebuje; tarciami opierzony, gontami niedawno kryty, z sześciami wieżyczkami, na których krzyże żelazne. Erygowany pod tytułem Wszystkich Świętych. Drzwi, wchodząc do babińca, podwójne, futrowane, zielono malowane, na zawiasach, zasuwką drewnianą zamykane. Drugie drzwi, z babińca do kościoła, ordynaryjne, także podwójne, na zawiasach, z zasuwkami żelaznymi. Trzecie drzwi, ciesielskiej roboty, do zakrystyi – na zawiasach, z zamkiem wnętrznym. W zakrystyi mens dwie, mające po trzy szuflady do składania aparatów. Przy jednej mensie zamek wewnętrzny, [l. 43v] także szafka na chowanie kielichów z zameczkiem wnętrznym. Okienka w zakrystyi dwa, w kościele zaś okien dużych, w ołów oprawnych, nowych, dziewięć. Ławek z obu stron kościoła dwanaście i osobno nowych dwie, wszystkie stolarskiej roboty. Konfesyjonałów snickerskiej roboty malowanych i srebrzonych dwa, stolarskiej roboty, nowy jeden. Ambona na słupie stolarskiej roboty malowana. Chór z kratami toczonemi, malowanemi. Podłoga nowa, a sufit z tarcie stary. Baptisterium snickerskiej roboty, malowane. Ołtarzów pięć. Ołtarz wielki snickerskiej roboty, malowany różnemi farbami, po części srebrzony i złożony, o jednej kondygnacyi, z obrazem Najświętszej Panny Ostrobramskiej. Cimborium z zameczkiem, mensa murowana. Po bokach ołtarza wielkiego są dwa ołtarzyki malowane i złożone o dwóch kondygnacyjach, jeden Ś. Tadeusza, drugi Ś. Antoniego, z mensami drewnianemi. Dalej po prawej stronie ołtarz czwarty – snickerskiej roboty, różnemi farbami malowany i złożony, o dwóch kondygnacyjach, w pierwszej obraz

Najświętszej Panny Różańcowej, w drugiej obraz Pana Jezusa Ukrzyżowanego. Ołtarz ten jest bracki, mensa przy nim stolarskiej roboty, malowana. Po lewej zaś stronie ołtarz piąty – także snickerskiej roboty, ciemno malowany i posrebrzany, o dwóch kondygnacjach, Ś. Anny, altaryski, fundowany od jw. jp. Butryma Niemirowicza wojewody kijowskiego w roku 1511 udzielonym funduszem z obligacją na tydzień dwóch Mszy czytanych. Ołtarzyków nosialnych snickerskiej roboty malowanych i złożonych dwa. Uroczystości z odpustem zupełnym obchodzą się na Wszystkich Świętych, na Najśw. Pannie Wniebowzięcia, na ś. Jakub i na ś. Antoni, tudzież dominica secunda post festum S. Jacobi aniwersarz poświęcenia kościoła przez jw. Abraama Wojnę biskupa metoneńskiego, sufragana wileńskiego w r. 1638. Obrazu cudownego nie ma, obligacje zaś tylko altaryskie i parafijalne.

SPRZĘT KOŚCIOŁA TEGO

		Szaty
W wielkim ołtarzu szafa srebrna złożona, z koroną i promieniami,	N ^o	1
Na Najśw. Pannie Różańcowej szata srebrna z koroną i promieniami,	N ^o	1
W tymże ołtarzu na ś. Dominiku z promieniami złożonemi, a na ś. Teresie z koroną szat srebrnych	N ^o	2

[l. 44]

	Waga		
	Grzywny	Łoty	¼ łoty
<u>Argenteryja</u>			
Monstrancja srebrna z promieniami, złożona	7	–	–
Puszka srebrna staroświecka, wewnątrz wyzłacana	1	11	–
Puszka druga zewnątrz i wewnątrz wyzłacana, waży	2	14	–
Kielich srebrny zewnątrz i wewnątrz złożony, z patyną	2	6	¾
Kielichów srebrnych wewnątrz wyzłacanych trzy, ważą	6	3	¼
Patyn do tych kielichów trzy, ważą	1	12	–
Patyna liczna jedna, waży	–	4	¼
Lampa srebrna z trzema łańcuszkami żelaznemi, waży	2	3	¾
Ampulek srebrnych staroświeckich para 1, ważą	1	8	¼

		Aparaty	
<u>Aparaty</u>	Ornat solenny na dnie białym w kwiaty srebrne i różne	1	
	Ornat partyrowy biały ze srebrem	1	
	Ornatów partyrowych czerwonych	2	
	Ornat materyi w kwiaty żółte	1	
	Ornatów czerwonych starych	2	
	Ornatów białych starych	5	
	Ornatów fioletowych starych	3	
	Ornat żałobny	1	
	Kapa bogata materyi białej	1	
	Kapa czerwona stara	1	
	Kapa fioletowa stara	1	
	Kapa żałobna dobra	1	
	Kapa żałobna stara	1	
			Sztuki
<u>Bielizna</u>	Alba szwabska stara z koroną szeroką astrachanią podszytą	1	
	Alb płótna tkackiego starych	4	
	Humerałów różnych	7	
	Komż kuźelnych starych	5	
	Obrusów na ołtarze różnych	31	
	Ręczników w zakrystyi i przy ołtarzach	12	
	Pasków	4	
		Pary	
<u>Firanki</u>	Firaneł rąbkowych	para 1	1
	Firaneł sztametowych	para	1
	Firaneł białych kitajkowych starych	para	1
	Firaneł w ołtarzyku nosialnym materyi czerwonej	para	1
	Ditto firaneł kitajki białej w paski	para	1
	Antepedium materyi fioletowego koloru		1

			Sztuki
<u>Chorągwie</u>	Chorągiew polna kitajki czerwonej		1
	Chorągiew krzyżowa partyru niebieskiego		1
	Chorągiew granatowa stara		1
	Chorągiew czerwona stara		1
	Chorągiewka polna mała kitajki białej z niebieską		1
	Chorągwi białych starych		2
	Chorągiew żałobna stara		1
	Proporców kitajczanych		2
			Sztuki
<u>Księgi</u>	Mszał świetny stary		1
	Mszalik żałobny		1
	Agenda stara		1
			Sztuki
<u>Reszta sprzętu</u>	Kobierzec duży		1
	Baldachim partyrowy stary		1
	Umbraculum stare		1
	Burs do chorych		2
	Całun czarny		1
<u>Reszta sprzętu</u>	Obrazów w kościele na ścianach w ramy oprawnych		12
	Lichtarzów mosiężnych para,	sztuk	2
	Lichtarzów drewniany[ch] pobielanych par 11,	sztuk	22
	Lewaterz cynowy		1
	Ampulek cynowych para z tacą cynową,	sztuk	3
	Łódka cynowa		1
	Turybularz miedziany		1
	Fons miedziany		1
	Dzwonków przy ołtarzach		3
	Sygnatura N° 1, dzwonek przy zakrystyi	N° 1	2
	Krzyż procesyjonalny drewniany		1
	Krucyfiksów gipsowych na drzewie zielono malowanym		3
<u>Adaucta</u>	Kielichów srebrnych z patynami wyżej opisanych wyrażonych	N°	2
	Vasculum srebrne pro Sanctissimo ad infirmos		1
	Ornat bogaty z kolumną czerwoną w kwiaty złote		1
	Ornat biały z szychem		1

	Ornat drojetowy niebieski, kolumna żółta, z kompanką srebrną		1
	Ornat – brzegi sztofu niebieskiego, kolumna żółta w paski, z kompanką srebrną		1
	Ornat żałobny drojetowy		1
	Ornat żałobny aksamitu czarnego, jednostajny		1
	Ornat żałobny manszestru czarnego, jednostajny		1
	Kapa żałobna szarszedronowa		1
	Alb holenderskich z korunami szerokiemi, jedna podszyta astrachanią czerwoną,	N°	2
	Alb szwabskich z korunkami wążkami		2
	Komż rąbkowych		2
	Komża holenderskiego płótna		1
	Komż płótna tkackiego z korunkami		2
	Komż do używania różnego tkackich		5
	Chorągiew z obrazem ś. Antoniego		1
<u>Adaucta</u>	Proporców kitajczanych		2
	Mszałów świętnych		2
	Mszalik żałobny		1
	Rytuał nowej edycji		1
	Krucyfiks cynowy na ołtarzyku nosialnym		1
	Lichtarzőw cyny angielskiej dłuźyny pięć ćwierci na ołtarzu Najśw. Panny Różańcowej brackich,	sztuk	6
	Lichtarzyków małych cynowych par 2,	sztuk	4
	Ampulek cynowych par 2,	sztuk	4
	Tac pod ampułki cynowych		2
	Vasculum cynowe do obmycia palców		1
	Vascula cynowe pro oleis sacris		1
	Kropielniczka cynowa w zakrystyi		1
	Dzwonków do ołtarzów		3
	Dzwon duży nowy		1

Kościół gontami pokryty, pomost w nim nowy dany, pozytew wyreperowany etc. – wszystko kosztem terażniejszego posesora.

Lampa w kościele, ponieważ na nią funduszu nie ma, zawsze nie pali się. Pozytew szufladowy mały i stary, niedawno wyreperowany, do użycia zdatny. Kapliczka stara gontami kryta, i dzwonnica udzielna równo z parkanem, na

dwa piątra wystawiona, gon-[l. 45v]-tami nowo pokryta, reperacyi żadnej nie potrzebuje. W niej dzwonków dawniejszych miernych dwa, trzeci dzwon duży nowy.

OPISANIE SZPITALA

Szpital przy kościele, stary, na placu plebańskim, teraz wyreperowany i dranicami pokryty, w nim sień i izb piekarnianych dwie z pięcią oknami szklanymi dużymi. Szpital ten żadnego funduszu nie ma. Mieszka w nim ubogich dziesięciu, to jest mężczyzn czterech, kobiet sześć. Powinność ich posług kościołowi czynić i kursoryja odbywać. Żyją z jałmużny i z składki parafijalnej, trzy razy do roku czasu kiermaszów czynionej.

PLEBAN

Jks. Antoni Gorski pleban i altarysta święciański z województwa wileńskiego, lat ma 43, posyduje tę plebaniją od r. 1776, wyświęcony w r. 1770 na prowizyją antecesora swego jks. Kononowicza plebana i altarysty święciańskiego. Edukował się in Monte Salvatoris. Prócz tych, beneficium innego nie ma i w urzędzie innym nie zostaje. Prezentowany dwa razy: raz od najjaśniejszego Króla JM na plebaniją, drugi raz od w. jm. pana Aleksandra Szymkowicza łowczego latyczewskiego na altaryją. Prezenty takowe od nikogo nie były kwestyjonowane. Wikaryjuszów jest dwóch. Jeden, jks. Andrzej Bludziński, od lat siedmiu przy tym kościele, prowiz tegoż kościoła, lat ma 36, pensyi – zł 300. Drugi, jks. Bartłomiej Wszerski, rok czwarty przy tym kościele zostaje, wyświęcony na prowizyją tegoż kościoła w roku 1779, lat ma 29, pensyi – zł 300. Oba zdadni do mówienia kazań i pełnienia wszelakich posług i obowiązków kościoła.

BRACCTWO

Bractwo w kościele święciańskim jest jedno tylko Różańcowe, sub invocatione Sanctissimi Nominis Dei et Mariae, wprowadzo-[l. 46]-ne od jks. Kononowicza plebana święciańskiego w roku 1747. Bractwo to dochodów pewnych nie ma i na kwestę nie wysyła. Z skarbonki gdy się nieco zbierze, zawiaduje tym podskarbi i starsi bractwa i obracają na potrzeby ołtarza swego, na Msze brackie etc. Ustaw osobliwych bractwo to nie ma. Urzędników na schadzkach sobie obiera i ich zwyczajnym powinnościom zadosyć dzieje się. Ołtarz własny bractwa tego jest Najświętszej Panny Różańcowej. Sprzęt zaś onego razem z kościelnym opisany. Uroczystości własne bractwa tego są omnia festa Domini et Mariae z odpustem zupełnym, także odpusty zwyczaj-

ne, w patencie wyrażone, braciom i siostrom służące, perpetuis temporibus są pozwolone.

PLEBANIJA

Zabudowanie plebanii – zaraz przy kościele. Budynek niedaleko bramy z plebanii ku miasteczku będący, na gruncie altaryskim postawiony, z dwoma kominami na dach wyprowadzonymi, gontami kryty, potrzebuje reperacji wewnętrznej, pomostu i nakrycia dachu. Drzwi do sieni podwójne filungowane, na zawiasach, z zamkiem wewnętrznym francuskim. Po prawej stronie sieni izba duża z oknami szklanymi czterema i z piecem kaflowym polewanym, przy którym kominek. Z izby pokój o dwóch oknach i garderóbka o jednym oknie – wszystkie w ołów poprawne, ale potłuczone. W tej części budynku drzwi filungowanych na zawiasach i z zamkami wewnętrznymi francuskimi troje. Po lewej zaś stronie sieni izba, także duża, z piecem kaflowym polewanym i z kominkiem. Z izby pokój sypialny, przy którym dwie garderóbki. W tej części budynku drzwi także filungowanych na zawiasach z zamkami wewnętrznymi czworo. Okien siedm, wszystkie pobite. Naprzeciw zaś drzwi siennych izdebka mała z piecem kaflowym. Okno jedno bez szkła i drzwi ordynaryjnych na zawiasach dwoje. Budynek drugi mieszkalny wyreperowany, gontami kryty, z kominem jednym na dach wyprowadzonym. Drzwi do sieni na zawiasach z zamkiem wewnętrznym. Po prawej stronie sieni izba z alkierzem i garderóbką nowo przystawioną. W tej części budynku okien dobrych z nowym futrowaniem czworo. Drzwi na zawiasach, z zamkami wewnętrznymi troje i piec kaflowy z kominkiem. Z drugiej strony sieni drzwi z zamkiem wewnętrznym do izby, w któ-^[l. 46v]-rej piec kaflowy i okien trzy. Z tej izby alkierz i komorka, w alkierzu okno jedno. Przy tym budynku stajnia z chlewkiem stara, dranicami kryta. Dalej budynek czeladny stary dranicami kryty, z dwoma izbami piekarnianymi, a w sieniach kuchnia z kominem na dach wyprowadzonym. Niedaleko świron nowy słomą kryty, w nim drzwi na zawiasach z zaszczipką i probojami jedne i okienko małe jedno. Za tym zabudowaniem odryna słomą kryta. Ogrodu fruktowego nie ma, prócz kilku drzewek śliwowych.

FOLWARK

Folwark, Kochanówka zwany, od jks. Stefana Kochańskiego plebana i altarysty święciańskiego przed powietrzem dwudziesto laty nadany, nie wiadomo czy do plebanii, czy do altary jest przyłączony, ponieważ fundusz nadania onego zaginął. Folwark ten w obrębie jednym, graniczy jedną stroną z jp. Plenkowskim, drugą stroną z dworem święciańskim cijuństwa wileńskiego, trzecią stroną z gruntami starostwa daugieliskiego. Odległy od plebanii o pół mili, nie rozmierzony i granice dostatecznie nie pewne. Dyferencyja jest z

jp. Plenkowskim, który od lat dziesięciu na dwóch gospodarzów gruntu zabrał. Do tego jest w samym rynku święciańskim domek z morgiem gruntu do altaryi należący, testamentem od tegoż jks. Kochańskiego legowany. Nadto wioski i grunta do plebanii należące, tudzież jurysdyka wyszedłszy bramą z plebanii, idąc prosto zahułkiem aż do rynku miasta Święcian, po lewej stronie kwadrat w sobie zamykająca, są nadane od księcia Aleksandra Witolda, a od Zygmunta króla nadanie to później w r. 1514 potwierdzone.

Wioski zaś altaryskie i jurysdyka po prawej stronie, idąc tą samą ulicą, zaczynając od pierwszego w plebanii budynku, który stoi na gruncie altaryskim, ciągnąc aż do Rynku, są fundacyi Butryma Niemirowicza wojewody kijowskiego w r. 1511. Autentyczne tak plebanii, jako i altaryi fundusze in archivo dioecetano najdują się. Wioski te z wielu dworami granicząc, wiele mają dyferencyi. A najprzód. **Wioska** Kulniszki ma dyferencyją z dworem Szwintą jp. Szymkowicza, który kawał gruntu i lasu zabrał. **Wioska** Konciażyńska ma dyferencyją z jp. Leśniewskim z dawnych czasów o duży szmat gruntu i lasu, z dworem święciańskim i Komorowskim o szmat gruntu i z jejm. panią Szyłejkową o szmat łąki. **Wioska** Po-[l. 47]-pizki Wielkie ma pokrzywdzenie od pomienionego dworu Szwinty, ponieważ tak grunta, jako i lasy dwór ten zabrał; oraz funduszowy folwark altaryski, który z dawna był przy tej wiosce, nie ma ani siedziby, ani gruntów, bo te dwór Szwinta ze wszystkim sobie bezprawnie przywłaszczył i teraz posiada. **Wioska** Kuni-giszki ma dyferencyją z starostwem madziuńskim o włókę gruntu i łąk, jeśli nie więcej. **Wioska** Gontowniki alias Parszele ma dyferencyją z Prześwietną Kapitułą i pannami benedyktyнками wileńskimi o zabranie łąk, a z ichm. panami Piotrowskimi o zabranie lasu. **Wioska** Nalewajki ma dyferencyją z jp. Bukowskim od sześciu lat, który wziął \gruntu/ kawał. Na ostatek **folwareczek** Białyniszki teraz erygowany, ma dyferencyją z jp. Piotrowiczem, który gruntów i lasów szmat tudzież łąk na 20 wozów siana zabrał, i z jp. Smigielskim o szmat duży boru. O takowe dyferencyje prawo nie rozpoczęte. Grunta tych wiosek nieużyteczne i żwirowate, nie są mierzone, lasy i bory między niemi najdują się. Sianożęci zaś bardzo mało. Jezior jest dwa, jedno Beżuwis między gruntami starostwa daugieliskiego, plebańskie, drugie Kratonikście między gruntami jp. Śmigielskiego łowczego, altaryskie. Jeziorko altaryskie bywa połowne, plebańskie zaś nie. Na gruncie folwarku, Kochanowka zwanego, wysiewa się żyta beczek 8, owsa beczek 10, jęczmienia beczek 2, grochu beczka, pszenicy letniej ośmin 3, gryki półtorej beczki. Żyto najlepiej się udaje, jarzyna zaś nie bardzo. Siana ukosza się przy folwarku koleśników 50, przy plebanii koleśników 20, a więcej się kupuje. Zabudowanie folwarku tego następujące. Budynek mieszkalny dobry, reperacyi nie potrzebujący, z izbą jedną białą, przy której komora, drugą – piekarnianą, słomą kryty. Warzywnia stara, także słomą kryta, świron na palach, teraz przestawiony, dranicami

kryty. Browar wyreperowany i powiększony, z łaźnią, dranicami ukryty, w nim kotły dwa nowe przez terażniejszego posesora sprawione. Obora nowa, w kwadrat postawiona. Odryna stara, reperacyi potrzebuje. Gumno jedne stare, należycie wyreperowane, drugie nowe postawione, folwark ten przez postawienie nowych i wyreperowanie starych budowli za terażniejszego posesora w lepszym teraz niż przedtym zostaje porządku. Urzędnik utrzymuje się, także parobków 4, gospodyni, dziewczka i pastuchów dwóch. Stróża nie chodzi. Inwentarz folwarku zawiera w sobie wołów 4, krów 9, cieluszek 5, owiec z jagniętami 10, kóz 8, świni 19. Podatku razem z włością płaci się zł 274, czopowego zł 72. Subsidii charitativi zł 196 na rat dwie.

Opisanie stanu poddanych – jako w tabeli. [l. 47v]

Tabela do plebanii i altaryi święciańskiej należących poddanych,

Osady	Ludność		Majątek					Poddani do plebanii należący
	Męska	Kobięca	Konie	Woły	Krowy	Owce	Kozy	
	Osoby		Sztuki					
								<u>Wioska Kulniszki</u>
1	1	1	1	2	1	2	1	Samuel Wieliczko
2	1	1	–	–	2	2	2	Antoni Muchniewicz
3	1	2	–	1	1	2	1	Michał Wieliczko
4	2	2	1	–	1	–	1	Marcin Szakianas
–	–	–	–	–	–	–	–	Pustosze dwie w tej wiosce
								<u>Wioska Konciażyn</u>
5	4	2	2	3	3	3	2	Jerzy Smogorzewski
6	1	1	1	2	1	1	2	Michał Smogorzewski
7	3	1	1	2	1	2	2	Krzysztof Ostroucha
8	2	1	1	2	1	3	2	Tomasz Juchniewicz
9	3	3	2	2	2	4	2	Krzysztof Juchniewicz
10	4	2	2	2	2	4	2	Józef Smogorzewski
11	3	2	3	3	3	2	3	Wawrzyniec Juchniewicz
								<u>Jurysdyka</u>
12	–	–	–	–	–	–	–	Jakub Szebkowski
13	–	–	–	–	–	–	–	Jakub Taranda
14	–	–	–	–	–	–	–	Maciej Walentyłowicz
15	–	–	–	–	–	–	–	Samuel Wieliczko
16	–	–	–	–	–	–	–	Ragoński
17	–	–	–	–	–	–	–	Berko Żyd
								<u>Poddani do altaryi należący</u>
								<u>Wioska Popiszki</u>
18	1	1	1	1	–	1	1	Maciej Nalewajko
19	1	1	1	1	1	2	–	Jerzy Nalewajko
20	2	2	2	1	2	4	1	Kazimierz Nalewajko
–	–	–	–	–	–	–	–	Pustosze dwie w tej wiosce
								<u>Wioska Kunigiszki</u>
21	3	4	3	4	2	7	3	Jan Wieliczko
22	5	1	2	4	2	5	3	Krzysztof Juchniewicz
23	7	4	3	4	3	8	4	Jan Juchniewicz
24	2	1	2	4	2	5	3	Jerzy Juchniewicz
25	3	2	2	4	2	7	1	Dominik Bukiewicz
26	–	–	–	–	–	–	–	Jp. Barszczewski
								<u>Wioska Parszele vel Gontowniki</u>

z wyrażeniem ich majątku i powinności

	Robocizna		Dań pieniężna					
	Dnie tygodniowe	Gwałty roczne	Czynsz		Podróżczyzna		Podymne	
	Dnie		Zł	Gr	Zł	Gr	Zł	Gr
bojar	–	–	18	–	16	–	6	–
ciągły	3	–	–	–	–	–	6	–
ciągły	3	–	–	–	–	–	6	–
ciągły	3	–	–	–	–	–	6	–
	–	–	–	–	–	–	–	–
bojar	–	12	20	–	16	–	6	–
bojar	–	12	10	–	16	–	6	–
bojar	–	12	20	–	16	–	6	–
bojar	–	12	10	–	16	–	6	–
bojar	–	12	20	–	16	–	6	–
bojar	–	12	10	–	16	–	6	–
bojar	–	12	20	–	16	–	6	–
	–	–	5	–	–	–	2	–
	–	–	5	–	–	–	2	–
								[l. 48]
	–	–	5	–	–	–	2	–
	–	–	5	–	–	–	2	–
tkacz	–	–	20	–	–	–	–	–
kramnik	–	–	8	–	–	–	–	–
ciągły	2	–	–	–	–	–	6	–
ciągły	2	–	–	–	–	–	–6	–
bojar	–	12	14	–	16	–	–6	–
	–	–	–	–	–	–	–	–
bojar	–	12	15	–	16	–	6	–
bojar	–	12	15	–	16	–	6	–
bojar	–	12	15	–	16	–	6	–
bojar	–	12	15	–	16	–	6	–
za kontraktem	–	–	64	–	–	–	–	–
za kontraktem	–	–	100	–	–	–	–	–

27	1	1	1	–	2	4	2	Antoni Awinas
28	4	2	2	2	3	6	3	Mikołaj Szymanas
29	2	2	2	2	3	4	2	Kazimierz Bałtakis
30	2	2	2	2	2	3	2	Maciej Dziedena
31	2	2	2	2	3	4	1	Jerzy Jankowski
32	2	2	2	2	3	5	2	Józef Semenas
33	2	1	2	2	3	4	2	Piotr Szymenielis
34	3	3	2	2	3	4	1	Jan Bałtakis
								<u>Wioska Nalewajki</u>
35	1	4	1	2	2	3	1	Michał Smogorzewski
36	2	2	1	2	1	3	2	Marcin Nalewajko
37	2	1	1	2	1	3	–	Krzysztof Garło
								<u>Wioska Kucie</u>
38	1							Jerzy Szymienas
39	3							Kazimierz Czyńczyk
								<u>Wioska Wieliczki</u>
40	2	1	1	2	1	2	1	Jan Wieliczko
41	2	3	1	–	–	2	1	Jakub Busił
42	1	1	1	–	2	2	1	Michał Nalewajko
–	–	–	–	–	–	–	–	Pustosze dwie w tej wiosce
								<u>Wioska Kaczaniszki</u>
43								Krzysztof Nalewajko
44								Józef Rostanis
–	–	–	–	–	–	–	–	Pustosz jedna
								<u>Zaścianek Stary Folwark</u>
45	2	5	3	4	3	6	3	Krzysztof Jurewicz
–	–	–	–	–	–	–	–	Pustosz jedna
								<u>Jurysdyka</u>
46	–	–	–	–	–	–	–	Jm. pan Stefan Mazalski
47	–	–	–	–	–	–	–	Marcin Burba
48	–	–	–	–	–	–	–	Dawid Żyd
49	–	–	–	–	–	–	–	Żyd Drugi
50	–	–	–	–	–	–	–	Jan Krawiec, szynk
51	–	–	–	–	–	–	–	W rynku domek, ad praesens vacat
52	–	–	–	–	–	–	–	W domu Baranowskiego Żyd mieszka Reszta – czy plebańscy, czy altaryscy – non constat

bojar	–	–	20	–	16	–	6	–
bojar	–	–	20	–	16	–	6	–
								[l. 48v]
bojar	–	–	20	–	16	–	6	–
bojar	–	–	20	–	16	–	6	–
bojar	–	–	20	–	16	–	6	–
bojar	–	–	20	–	16	–	6	–
bojar	–	–	20	–	16	–	6	–
bojar	–	12	24	–	16	–	6	–
bojar	–	12	24	–	16	–	6	–
bojar	–	12	24	–	16	–	6	–
bojar	–	–	25	–	16	–	6	–
bojar	–	–	25	–	16	–	6	–
ciągły	3	–	–	–	–	–	6	–
								[l. 49]
ciągły	3	–	–	–	–	–	6	–
ciągły	3	–	–	–	–	–	6	–
	–	–	–	–	–	–	–	–
bojar	–	12	14	–	16	–	6	–
bojar	–	12	14	–	16	–	6	–
	–	–	–	–	–	–	–	–
za kontraktem	–	–	40	–	–	–	–	–
	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	–	5	–	–	–	2	–
	–	–	5	–	–	–	2	–
krawiec	–	–	16	–	–	–	–	–
krawiec	–	–	16	–	–	–	–	–
skarbowy utrzymuje	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	–	–	–	–	–	–	–
	–	–	16	–	–	–	–	–

53	2	2	1	1	1	2	1	<u>Wioska nowa pod Kontowem</u> Jerzy Raginis
54	3	1	1	2	1	–	1	Marcin Radziulis
55	2	1	1	2	1	3	1	Józef Nalewajko
								<u>Wioska pod folwarkiem</u>
56	–	–	–	–	–	–	–	Jm. pan Mackiewicz ¹
57	2	2	1	2	1	2	–	Andrzej Jakubenas
58	1	1	1	–	1	–	1	Samuel Jakubenas
								<u>Zaścianek pod Powcieniem</u>
59	–	–	–	–	–	–	–	Jm. pan Marcin Klimaszewski
								<u>Zaścianek Biwojnizki</u>
60	–	–	–	–	–	–	–	Jm. pan Stanisław Klimaszewski
								<u>Zaścianek Seciki</u>
61	–	–	–	–	–	–	–	Jm. pan Franciszek Klimaszewski
								<u>Zaścianek Blakiszki</u>
62	–	–	–	–	–	–	–	Jm. pan Mikołaj Reksć
–	–	–	–	–	–	–	–	Ks. ks. karmelici poszemieńscy
								<u>Przychód z arend</u>
								<u>Arenda w Święcianach</u>
–	–	–	–	–	–	–	–	Abraam
–	–	–	–	–	–	–	–	Gierson
–	–	–	–	–	–	–	–	Michałowa Papinigiowa
–	–	–	–	–	–	–	–	Dom gdzie Lejzor mieszkał
–	–	–	–	–	–	–	–	Targowego
								<u>Arenda w wioskach</u>
–	–	–	–	–	–	–	–	Karczma w Konciażynie, do plebanii,
–	–	–	–	–	–	–	–	Karczma w Gontownikach,

Plebanija i altaryja święciańska ma poddanych sześćdziesiąt dwóch, to jest ogólników za kontraktami 8, bojar 30, ciągłych 11, jurysdyczan 13. Nazwiska wiosek i samych poddanych, oraz tychże poddanych siemienistość i majątek w tabeli wyżej wyrażona jest. Bojarowie płacą czynsz, podrózczyzną wi-

¹ Rankr. Muckiewicz.

bojar	–	–	16	–	16	–	8	–
								[l. 49v]
ciągły	2	–	–	–	–	–	6	–
ciągły	2	–	–	–	–	–	6	–
za kontraktem	–	–	24	–	–	–	–	–
bojar	–	12	18	–	–	–	6	–
ciągły	2	–	–	–	–	–	–	–
za kontraktem	–	–	36	–	–	–	–	–
za kontraktem	–	–	44	–	–	–	–	–
za kontraktem	–	–	36	–	–	–	–	–
za kontraktem	–	–	28	–	–	–	–	–
								[l. 50]
arendują i płać	–	–	100	–	–	–	–	–
arendy	–	–	160	–	–	–	–	–
arendy	–	–	100	–	–	–	–	–
arendy	–	–	100	–	–	–	–	–
vacat	–	–	–	–	–	–	–	–
			8	–	–	–	–	–
			100	–	–	–	–	–
arendy do altaryi, arendy	–	–	100	–	–	–	–	–

leńską, podymne i niektórzy odbywają po 12 gwałtów. Ciągli zaś tylko służą pańszczyzny po trzy, a niektórzy po dwa dni na tydzień i podymne płać, a jurysdyczenie czynsz, także i podymne opłacają, co się jaśniej z tabeli okazało. Wszyscy zaś – tak bojarowie, jako i ciągli zsypu zbożowego i innych danin nie znają. Po wiele ciż poddani trzymają gruntu, nie wiadomo dostatecznie, każdy jednak mieć musi po sznurów trzy. Intrata z karczem także w tabeli jest wyrażona. A młynu nie ma. [l. 50v]

OPISANIE PARAFII

Parafija święciańska graniczy z parafiją poszemieńską, daugieliską, melegiańską, hoduciską, łyntupską i strunajską. Długa ta parafija na mil cztery, szeroka na mil trzy. Od kościoła parafijalnego święciańskiego do granicy parafii poszemieńskiej mila, do granicy parafii daugieliskiej – mil dwie, do granicy parafii melegiańskiej – mil 2, do granicy parafii hoduciskiej¹ – mil dwie, do łyntupskiej parafii – do miejsc najdalszych – mil dwie, do strunajskiej – pół mili. Kolacja należy do najjaśniejszego Króla JM vi funduszu, bez żadnej wątpliwości. Zawiera w sobie miasteczko jedno Święciany, gdzie kościół. Dworów i fołwarków², okolic³, wiosek⁴, zaścianków⁵ – tych odległość od kościoła parafijalnego święciańskiego następująca.

Jw. jejm. pani

*Tyszkiewiczowej wojewodziny [mile] [¼ mile]
smoleńskiej, do cijuństwa*

<u>Miasteczko</u>	Święciany	–	–
<u>Dwór</u>	Święciański	–	–
<u>Wioski</u>	Wojszkuny	–	½
	Busiły	2	–
	Zadworniki	–	⅛
	Konciażyn	2	–
<u>Zaścianki</u>	Gornie	2	–
	Jodeliszki	1	–

*Jo. księżęcia Massalskiego
biskupa wileńskiego*

<u>Folwark</u>	Czyrkłiszki	–	¼
<u>Wieś</u>	Bubele	–	¼

*Jo. księżęcia Radziwiłła
wojewody wileńskiego*

<u>Wioski</u>	Boczkeniki	2	–
	Traczuny	1	½
<u>Zaścianek</u>	Szwałkuniszki	1	–

*W. jm. pana Piotrowicza skarbnika
smoleńskiego*

<u>Dwór</u>	Zabłociszki	2	–
<u>Wioski</u>	Wielka Wieś	2	–
	Raksztele	1	½
	Szyraki	1	½
	Sztepuryszki	1	½
	Mielniki	2	–

*W. jm. pana Szymkowicza łowczyca
latyczewskiego*

<u>Dwór</u>	Szwinta	1	–
<u>Wioski</u>	Misiuny	1	–
	Bojary	1	–
	Wincele	1	½
	Hajduki	1	–
	Owczyna	1	–
	Wejkucie	1	–
	Grażule	1	–
	Czułany	1	½
	<u>Zaścianek</u>	Czerwone Pole	1

[l. 51]

¹ *Toliau pakartotas žodis: parafii.*

²⁻⁵ *Toliau palikta vieta skaičiui įrašyti.*

*W. jm. pana Szymkowicza chorążego
petyhorskiego*

<u>Dwór</u>	Szutany	1	–
<u>Wioski</u>	Szutany	1	–
	Matuki	1	–
<u>Zaścianek</u>	Balsis	1	–

*W. jm. pana Wawrzeckiego wojskiego
brasławskiego*

<u>Dwór</u>	Komorów	2	–
	Maciuki	2	–
<u>Wioski</u>	Janiańce	2	–
	Kirkucie	1	½
	Staszki	1	½
	Szukiańce	1	½
<u>Zaścianki</u>	Niewierście	1	½
	Awżeniszki	1	½
	Sakaliszki	2	–
	Jezieryszki	1	½

*Jw. jm. pana Platara starosty
daugieliskiego*

<u>Folwark</u>	Szyłejkiszki	2	–
	Szyłejkiszki	2	–
	Gornie	2	–
<u>Wioski</u>	Żałoby	–	½
	Czyńczyki	1	–
	Jurszany	2	–
	Trepiki	1	–

*Jw. jm. pana Bukowskiego stolnika
parnawskiego*

<u>Dwór</u>	Gasperyszki	2	–
<u>Wioski</u>	Staniuny	2	–
	Munczele	2	–
	Sałełe	2	–

*W. jm. pana Chaleckiego sędziego
grodzkiego wileńskiego*

<u>Dwór</u>	Stanisławów	1	½
<u>Wioski</u>	Krawczuny	1	½
	Jukiszki	1	½
	Teberyszki	1	½
	Jasiuny	1	½
<u>Zaścianek</u>	Szylinie	1	½
	Abeliszki	1	½

Przenajświętszej Kapituły Wileńskiej

<u>Dwór</u>	Mile	–	½
<u>Wioski</u>	Jaciuny	1	–
	Szczepukiany	1	½
	Pogierejcie	1	½
	Rymkiany	1	½
	Żusiny	1	–
	Misiuwiany	1	½
	Kaptaruny	1	–
	Kobylniki	1	–
	Janczuny	–	½
	Udryszki	–	¼
<u>Zaścianek</u>	Klukiszki	–	⅛
	Bobele	1	–

*W. jm. pana Czechowicza starosty
russeliskiego*

<u>Folwark</u>	Russeliszki	1	–
<u>Dwór</u>	Świncianki	1	–
<u>Wioski</u>	Munkuszki	1	–
	Daukszy	1	–
	Paszkany	1	–
	Werokale	1	–
	Rogowszczyzna	1	½
	Dziawkszty	1	–
	Grygaluny	–	½

*W. jm. pana Czechowicza skarbnika
oszmiańskiego*

<u>Dwór</u>	Kraszona	1	–
<u>Wioski</u>	Stugle	1	–
	Kraszanka	1	–

*Do plebanii święciańskiej
należące*

<u>Folwark</u>	Kochanowka	–	½	
	Konciażyn	2	–	
	Kulniszki	–	½	
	Popiszki	1	½	
	Kunigiszki	1	–	
	<u>Wioski</u>	Gontowniki	1	–
		Nalewajki	2	–
		Kucie	1	–
		Wieliczki	1	–
	<u>Zaścianki</u>	Kaczaniszki	2	–
Wieś Nowa		1	–	
Stary Folwark		–	½	
Pod		–	½	
Powcieniem				
Biwojniszki		1	–	
Seciki		1	–	
Blakiszki		–	½	
Guzaniszki	1	–		

*W. jm. pana Grotuza starosty
pokretońskiego*

<u>Wioski</u>	Adamiszki	1	½
	Drabucie	–	½
	Werokale	1	–

*W. jm. pana Czyża rotmistrza
brasławskiego*

<u>Dwór</u>	Czyżyszki	2	–
-------------	-----------	---	---

*Panien benedyktynek
wileńskich*

<u>Zaścianek</u>	Wróblewsz- czyzna	1	–
------------------	----------------------	---	---

*W. jm. pana Kamienieckiego starosty
starodubowskiego*

<u>Dwór</u>	Gierdzieliszki	1	–
<u>Wioska</u>	Kozły	1	–
	Podworejcie	1	–
<u>Zaścianki</u>	Semeduryszki	1	–

*W. jm. pana Plenkowskiego strażnika
n[owogrodzkiego]*

<u>Dwór</u>	Miedziuszany	1	–
<u>Wioska</u>	Łabińcy	1	–
	Jodeliszki	1	–
<u>Zaścianki</u>	Kukiszki	1	–
	Blakiszki	–	½

*W. jm. pana Zabłockiego starosty
madzińskiego*

<u>Wioska</u>	Madziuny	–	½
---------------	----------	---	---

*W. jm. pana Smigielskiego krajczego
brasławskiego*

<u>Wioska</u>	Meszle	2	–
---------------	--------	---	---

*Jm. pana Onufrego
Błażewicza*

<u>Folwark</u>	Lubczyszki	2	–
----------------	------------	---	---

Jm. pana Żebrowskiego

<u>Folwark</u>	Blakiszki	–	½
----------------	-----------	---	---

Ichm. pp. Błażewiczów

<u>Okolica</u>	Szuszki	2	–
<u>Okolica</u>	Jukiski	2	
<u>Okolica</u>	Bołdaniszki	–	–
<u>Okolica</u>	Masliszki	–	–

Dysydentów w parafii tej nie ma. Tatarskich zaś domów w Święcianach jest trzy, ci oratorium swego nie mają. Żydów w miasteczku mieszkających jest domów 34, po wsiach zaś domów 15, i mają szkołę w Święcianach za przywilejem jw. ks. Zienkowicza biskupa wileńskiego w roku 1737 otrzymanym. Kościółek filijalny jeden tylko w Konciażynie znajduje się.

FILIIJA KONCIAŻYN

Kościółek filijalny w Konciażynie wystawiony od jks. Giedrojcia plebana święciańskiego, jest drewniany, stary, przez terażniejszego posesora wyreperowany i gontami pokryty. Drzwi ma dwoje na zawiasach, jedne z zamkiem wiszącym. Okien pięć. Ołtarz jeden z obrazem Pana Jezusa. Kościółek pomieniony jest benedykowany. Funduszu żadnego nie ma, i sprzęt wszystek z kościoła parafijalnego bierze się. Do niego według potrzeby co miesiąc w dni święte ksiądz z Mszą zjeżdża, nauki dla ludu miewa i sakramenta śś. administruje.

Mogił w parafii święciańskiej bardzo wiele znajduje się, bo właśnie przy każdej wiosce, a te nie poświęcane i bez parkanu. Jarmarki nie bywają, targi tylko co tydzień są w Święcianach. Felczer Żyd znajduje się. Osoby zaś, która by sekretami zabobonnemi leczyła, nie ma w parafii, i gusła wykorzenione. Ubogich w parafii, prócz szpitalnych, osób sześć należeć się może. Kaplic z indultami jest cztery.

Kaplica pierwsza u jm. pana Bukowskiego w Gasperszkach. Indult ma ab officio na lat 3 wydany z zwyczajnym pozwoleniem jednej Mszy. Kaplica ta jest udzielna od mieszkania i opatrzona dobrze, odległa od kościoła o mil dwie drogi, wiosną i jesienią do przejazdu trudnej. Ołtarz jest postawiony i sprzęt podług przepisu znajduje się. Kapelana przy niej nie ma.

Kaplica druga – u jm. pana Chaleckiego sędziego grodzkiego wileńskiego we dworze Stanisławowie vulgo Jukiszkach. Indult ma rzymski na wszystkie niedziele i święta pro semper, cum approbatione officii. Kaplica ta odległa od kościoła parafijalnego o półtorej mili, udzielnie wybudowana i ołtarz postawiony, w dobrym zostaje opatrzaniu. Sprzęt w niej należyty i przystojny oraz kielich [l. 52v] i patyna znajduje się. Kaplica ta żadnej przeszkody kościołowi nie czyni. Kapelana przy niej ustawicznego nie ma, ale czasem z Święcian ksiądz ze Mszą zajeżdża.

Kaplica trzecia – pozwolona jm. panu Szymkowiczowi kolatorowi altaryi we dworze Szwincie. Indult ma roczny na jedną Mszą czytaną od jw. ks. Toczyłowskiego biskupa bellineńskiego wydany. Ta kaplica jest daleka od kościoła o milę, oddzielna od wszelkiego mieszkania i składu, dobrze opatrzona, reperacyi nie potrzebuje. Ołtarz ma postawiony i sprzęt do odprawienia Mszy służący przyzwoity znajduje się. Kościołowi najmniej nie przeszkadza, kapelana także nie ma.

Kaplica czwarta – u jm. pana Piotrowicza we dworze Zabłociszkach, teraz bez indultu. Kaplica ta odległa o mil dwie. Postawiona na szpichrze, ale udzielna od składu i dobrze opatrzona. Ołtarz ma ubrany i sprzęt według przepisu potrzebny znajduje się. Kościołowi w niczym nie przeszkadza, od którego też kaplica będąc odległą, jest potrzebna. Kapelana nie ma. Mogiły także przy wszystkich tych kaplicach nie znajdują się.

OPISANIE SZKOŁY

Na szkołę jest wyznaczony dom, kosztem jks. plebana wybudowany. Dyrektor parafijalny, nazwiskiem Marcin Szemberg, zdatny do uczenia i charakter dobry mający; przy kościele zaś jks. Wszerski wikary uczy młodzież. Dyrektor pensyi pewnej nie ma, ale którzy posyłają dzieci do szkoły, płacąc onemu małe quantum. Parafijanie ledwo niektórzy, i to z wielką trudnością, dają dzieci na naukę, czego właściwą przyczyną są panowie. Ponieważ poddaństwo uciśnione sześciodniową co tydzień robocizną i daninami niezwyčajnymi, nie ma sposobności oddawać dzieci do szkoły, w domu onych potrzebne będąc. Jednakże teraz uczących się jest szlachty 6, mieszczan 4, z parafii 8. Nauki zaczynają się in septembri, a kończą się in iulio. Do szkoły zaś zbierają się o godzinie siódmej z rana, a wychodzą o godzinie piątej po południu. Początkowi uczą się czytać i pisać, inni zaś używają alwarów, piszą ekscycyja, [l. 53] doskonałą się w charakterze i liczbie. Do robót żadnych nie bywają używani i rygor ich od nauk nie odstrasza, bo ten jest umiarkowany.

DOKUMENTA

Rok

1514 ¹	<p>Kopija funduszu króla Zygmunta z autentyku in archivo dioecetano najdującego się ekstraktem wydana, ma w sobie treść następującą.</p> <p>1-mo. Wyraża ten król, iż fundusz kościoła święciańskiego antecesorowie jks. Łukasza plebana naówczas święciańskiego stracili i chociaż pomieniony jks. Łukasz pleban był w spokojnej posesyi dóbr kościoła swego, pragnąc jednak bezpieczeństwa i dla swoich następców, dopraszał się o umocnienie pierwszej fundacyi od wielkiego księcia Witolda i Kazimierza króla czynionej. Mając tedy król Zygmunt tego wszystkiego od jw. Butryma Jakubowicza Niemirowicza cijuna wileńskiego i od innych wiary godnych, iż tak jest, pewną wiadomość, przeto:</p>
-------------------	---

¹ *Šio ir kitų šio sąrašo dokumentų data tekste nurodoma kairiojoje puslapių paraštėje.*

1514

2-do. W miasteczku Święcianach plac, gdzie plebanija, zaczynając od cmentarza z ogrodami z obu stron plebanii będącymi i z jurysdykcjami, wszere i wzdłuż jak z dawna ograniczono było, powtórnie nadał kościołowi i potwierdził.

3-tio. Z dworów swoich Święciany, Dżisna i Konciaginy zwanych dziesięcinę snopową z każdego zboża i z ogrodów zapisał.

4-to. Dwie karczmy w Święcianach, trzecią w Krypulanach przy drodze, która do Wilna prowadzi, leżącą niedaleko rzeki Perszuskty, z domami i pożytkami [dał].

5-to. Kmieciów w Konciaginach pięciu, w Święcianach sześciu, a w Krupulanach trzech, z ich synami i potomkami, z gruntami, łąkami, lasami, daninami etc. i ze wszelkimi ich pożytkami i z jeziorem Beżuwis, jak wszystko to ograniczono było, wiecznymi czasy kościołowi dał.

6-to. Nadto grunta pewne naprzeciw gruntów plebańskich będące ze wszelkimi pożytkami w moc plebanowi oddał i wszystkie dobra te, które były w posesyi dawniejszych plebanów, kościołowi zapisał i powtórnie nadał. [l. 53v]

7-mo. Człeka Metelis w Krupulanach z bratem i z ich gruntami i pożytkami, nadto dwie pustosze, Milaciszki i Peruszki zwane, i grunt jedną stroną ogrodem plebańskim, a drugą gruntowi kmiecia Raczulis zwanego przyległy, po lewej stronie drogi, która idzie do Konciagin, leżący, jak z dawna był wyznaczony, przydał.

8-vo. Temuż plebanowi i sukcesorom jego za zamian młynu w Konciaginach, tudzież pięciu placów i karczmy, które należały do kościoła święciańskiego, a mieszczanie konciagińscy one zabrali, dał człeka Perelis zwanego w Krypulanach i pustosz Girminiszki zwaną.

9-no. Dwa stawy czyli prudy na rzece Perszuksta zwanej oraz wolność stawienia na nich młynu dał.

10-mo. Na koniec wolność ludziom plebańskim w rynku święciańskim przedaży i kupli bez opłacania targowego nadał.

1511

Kopija funduszu przez jw. Butryma Niemirowicza wojewody kijowskiego na altaryją Ś. Anny uczynionego z autentyku w archiwum diecezjalnym znajdującego się wypisana, ma treść takową.

1-mo. Wzmiankuje fundator ten, iż przy bytności jw. ks. Alberta biskupa wileńskiego z małżonką swoją ufundowali altaryją Ś. Anny w kościele święciańskim.

- 2-do.** Na też altaryją dom w Święcianach, gdzie Jakubelis i Lachowicza mieszkali, z trzema kmieciami Ontosnilczy zwanemi i Marcina Puszkowicza bojara, z ich służbami z dawna ustanowionemi, i z gruntami oraz z ich potomkami nadali.
- 3-tio.** Z dworu Ciekina dziesięcinę snopową wszelakiego zboża, prócz żyta, która idzie na kościół święciański, zapisali.
- 4-to.** Pustosz Ejgerdyszki z łąkami, lasami, wodami i młynami i ze wszelkimi pożytkami, które kiedykolwiek wynaleźć się mogą, wiecznie nadali.
- 1511 **5-to.** Karczmę w Święcianach za królewskim konsensem ustąpną dali i dziesięcinę snopową z dworu Niemirowszczyzna zwanego każdego zboża i z ogrodów zapisali.
- 6-to.** Ciż fundatorowie z dwóch dworów, Niemirowszczyzna i Ciekiny zwanych, dziesięć beczek zboża, pięć pudów miodu, dwa wieprze karmne, pud masła, piętnaście syrów dawać [l. 54] altaryście corocznie siebie i sukcesorów obowiązali.
- 7-mo.** Po śmierci swojej pomieniony dwór Ciekiny na altaryją święciańską, żadnego prawa sobie i sukcesorom swoim nie zachowując, prócz prawa kolacyi, jak tenże dwór z dawna ograniczony był, ze wszelkimi pożytkami wiecznymi czasy zapisali i darowali.
- 8-vo.** Na ostatek obowiązek włożyli na altarystę, aby dwie Msze co tydzień, jedną za żywych, drugą za zmarłych fundatorów odprawował.
-
- 1542 Kopija zamiany na dwór Ciekiny od Butryma Niemirowicza na altaryją funduszem zapisany, za który to dwór jp. Stanisław Dewojno, sukcesor Niemirowicza, nadał Rowbowicze cum omnibus attinentiis i dodał jks. Maciejowi, natenczas altaryście święciańskiemu, dziesięć kop monety lit. na kupienie jakiej pustoszy. Autentyk in archivo.
-
- 1598 Kopija prawa Stanisława Mikołajewicza Kozica na wioskę altaryską Świłańcy alias Porszele zwaną, którą pomieniony Stanisław Mikołajewicz Kozica niesłusznie posydował, a poznawszy z dowodów, iż nie jest onej aktorem, do altaryi przywrócił i prawo wieczyste wydał.
- Intromisyja przez jp. Marcina Skibę woźnego powiatu oszmiańskiego czyniona na podanie pustoszy nazwanej Wejkowszczyzna, do altaryi z funduszu należącej, dekretem powiatu oszmiańskiego od jp. Dewotki przysądzonej na też altaryją.

1679	Testament jks. Stefana Kochańskiego plebana święciańskiego, którym zł tysiąc na altaryją święciańską i dom w miasteczku Święcianach z placem, ogrodem, morgiem gruntu zapisuje, z obligacją, ażeby co tydzień jedna Msza rekwijalna była; do którego testamentu opiekuna jm. pana Polskiego naznacza.
1724	Proces jks. Nejsztata plebana i altarysty święciańskiego w Trybunale w Mińsku czyniony, iż ograniczenie plebanii [l. 54v] i altaryi święciańskiej i inne dokumenta kościołowi święciańskiemu i domowi Nejstatów służące u jejm. pani Cedrowski łowczyzny pińskiej we dworze Świnciany zwanym, w powiecie oszmiańskim leżącym, złożone, razem z tymże dworem zgorzały.
1753	Karta kachału święciańskiego, którą corocznie talarów bitych cztery płacić i łoju topionego kamień dawać kościołowi święciańskiemu tenże kahał obowiązał się.
1773	Asekuracja jp. Bukowskiego starościca kurkłańskiego, vigore której annuatę kościołowi święciańskiemu należącą – co rok beczkę pszenicy i beczkę żyta w dzień ś. Michała realnie oddawać, jako i zaległą za lat sześć – oddać obowiązuje się.

BIBLIOTEKA

	Sztuki
Biblia Sacra	tom I
Contiones Ozorii	tom I
Contiones Hartung	tom I
Kazania roczne ks. Antoniego Szyrmy	tom I
Kazania niedzielne ks. Gelatowskiego	tom I
Synod ks. Zienkowicza biskupa wileńskiego	tom I
Theatrum universae naturae	tom I

Ks. Andrzej Lenartowicz dziekan brasławski,
pleban tawrogiński i tauropilski, wizitator generalny, mp. [l. 57]¹

¹ l. 55-55v, 56-56v – tušti.

STAN

Wszystkie y Parafie Powiatu Włoskiego na Rzecz
Kraju Szwajcarskiego Księstwa Szwajcarskiego
czego Księcia Kapsalskiego Biskupa Włoskiego
czasu Generalnej Wizyty przetrzeźwienia
Duchana przez podpisanego wyczerpano.

OPISANIE

W Roku Tysiąc Siedemset Comdziesiąt Trzecim

Opisanie Kościoła

Kościół Powiatu Włoskiego Karmelitów Bazyliki, fundowany od Włochy Króla Stanisława Króla Szwajcarskiego, wst. imieniem b. podmurawianca, na
krycia potrzebujący. Wykonany pod Tytułem S. Stanisława
Kapsalskiego Biskupa. Dzwon do kościoła dwuż, zawieszony
wewnątrz kopułki, trzeci do Zakrystyi z zamkiem wewnątrz.
Ołtarz w kościele w trzech oprawionych dobrych drewn, w Łaty,
słoty obramka małe dwa z brzośnią srebrną. Lawki stalowe
roboty malowane dobrych drewn. Ołtarz funduszowy
trzy, przybyłych trzy. Ołtarz Włochy Karmelitów Bazyliki
Kapsalskiego.